

AL-FÂTIHAH
(Åpenbart før Hidjra)

1. I Allahs navn, den Nåderike, den Barmhjertige.¹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ①

الْعَزَى

2. All lovprisning tilkommer (alene) Allah, verdenenes Herre,

أَلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ②

3. den Nåderike, den Barmhjertige,

الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ③

4. Dommedagens Hersker.²

مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ ④

1. Her og i resten av hele oversettelsen bruker vi det arabiske navnet *Allah*, som ikke er en sammentrekning av ordet *al-Ilah* : " guden ", som enkelte orientalistiske påstår. Men som Lane har bemerket i sitt arabisk-engelsk leksikon, er: " *Allah* i overensstemmelse med den mest korrekte betydningen et egenavn, som henviser til det vesen, som eksisterer av seg selv, og omfatter alle fullkommenhetens attributter, idet *al* i *Allah* ikke er den bestemte artikkel, men uatskillelig fra navnet". En ytterligere grunn til å beholde det arabiske navnet og unngå forsøk på oversettelse er, at dette navn aldri har vært brukt om noe annet vesen enn den Høyeste Gud, som er alle fullkomne egenskapers alene innehaver. Ordet "Gud" er derimot brukt av avgudsdyrkere, og kan da også, i motsetning til *Allah* bøyes i tall.

2. De arabiske ord for "Nåderik" og "Barmhjertig" kommer av den felles rot *Rehm*, hvis betydningssinnholdet er barmhjertighet. *Rahmân* (Nåderik) er en intensiv form, dvs. hos Gud er det ingen grenser for Hans barmhjertighet og nåde, som Han gir uavlatelig og uten noen fortjeneste hos mottakeren. Den andre formen *Rahîm* (Barmhjertig) taler om den ofte gjentakende handling: Igjen og igjen viser Gud Sin barmhjertighet, når Han påkalles. Til forskjell fra den første formen, betyr denne formen, den form for Guds barmhjertighet, som skjenkes oss ved våre egne anstrengelser. Som *Rahmân* har Gud gitt oss naturens skatter, og som *Rahîm* velsigner Han våre bønner og våre anstrengelser.

Den første sûra i Qur'ânen, som består av syv vers, er den viktigste og i enhver henseende den fullkomne muslimske bønne. Først beskriver bønne Guds fire sentrale attributter, av hvilke alle Guds øvrige egenskaper kan avledes. Disse fire fundamentale attributter er: *Rabbul 'âlamîn* (verdenenes Herre), *al-Rahmân* (den Nåderike), *al-Rahîm* (den Barmhjertige) og *Mâlîki jawmid-Dîn* (Herskeren på Dommens dag). Det første attributt betegner Gud som skaper, opprettholder og videreutvikler av alt. Først og fremst er Han verdenenes *Rabb*, dvs. Han lar alle folk og nasjoner, også de ukjente og ennå ikke utforskede verdener, i lik grad få del i Sin omsorg og Sin bistand. Og derfor er Gud alene Den som bør tilbes av skapningene. Den som unndrar seg Guds omsorg, mister ethvert håp om et fullkomment liv.

Det fjerde attributt: "Herskeren på Dommens dag" påminner mennesket om at det må avlegge regnskap for sine handlinger, og formaner det til å forberede seg på den Ytterste dag. Videre sier dette attributt, at Gud ikke er en dommer som må straffe etter rettferdighetens lover. Gud er rettferdig og straffer aldri hardere enn forbrytelsen berettiger til, men Han er Herre, også over rettferdigheten, slik at Han kan tilgi og belønne langt utover fortjenesten.

Uttrykket *Mâlîki jawmid-Dîn* kan også bety "Herskeren på religionenes dag", dvs. når en sann religion åpenbares, erfarer menneskeheten en ekstraordinær manifestasjon av guddommelig makt; Guds tegn viser seg, mirakler ses, og Hans engler stiger ned på jorden med åpenbaring, som drar rettferdige mennesker til den utvalgte profet.

5. Deg (alene) tilber vi, og hos Deg (alene) søker vi hjelp.

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ﴿٥﴾

6. Led oss på den rette vei,

إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿٦﴾

7. veien til dem Du har vist Din nåde, ikke til dem som har pådratt seg (Din) vrede, og ikke de villfarnes.³

صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ ۗ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ﴿٧﴾

3. Etter å ha nevnt Guds viktigste egenskaper, henviser bønnen menneskene til, at Gud alene må tilbes, og at man kun må søke hjelp hos Ham. Dette uttrykkes i setningen: "Led oss på den rette vei", som er så rik på innhold, at den omfatter alle tenkelige behov fra menneskets side. Denne veien beskrives nærmere i følgende vers:

"veien til dem Du har vist Din nåde, ikke til dem som har pådratt seg Din vrede, og ikke de villfarnes". Hva den rette veien ytterligere innebærer, vises i sûra 4, vers 69-70.

Den Hellige Profet Muhammad (må Allahs fred og velsignelser være med ham) har fremhevet, at de mennesker, over hvem Guds vrede er, er jødene, og at de som er villfarne, er de kristne (Tirmidhi 44:2 etter ibn 'Abbâs). Verset advarer da også muslimene mot å bli som jøder (se 62:2), og mot den fare de kristne vil utgjøre ved deres misjon. Men den tid, hvor Islâm trues av bokstavdyrkelse og ritualisme uten åndelig innhold, og hvor de kristne vil få så stor makt, at de kan agitere den kirkelige oppfattelsen av Jesus også i muslimske land, er samtidig den tiden, når den utlovede Messias, som også er profetert av profet Muhammad (må Allahs fred og velsignelser være med ham), vil opptre. Muslimene ber også om denne Messias' komme.

Denne sûra viser også hvordan man skal be til Gud: først anskuer man Guds fullkomne egenskaper, så bekjenner man sin troskap til Gud og sin fulle avhengighet av Ham, og deretter forelegger man sine bønner for Ham, med bevissthet om at misbruk av den guddommelige nåden kan berøve ens beskyttelse av Gud.